

1.1 Pravėrus kalbų skrynią

1. Perskaitykite pasakojimą ir atsakykite į klausimus.

Kalba

Mums mūsų kalba – skambiausia, gražiausia, ja galima pasakoti, ką tik norime. Ja dainuojame ir net galvojame ar sapnuojame. Mūsų kalba – mūsų gyvenimo dalis.

Ar sena mūsų kalba? Taip, tikrai sena. Tiesa, lietuviškai kalbėję mūsų protėviai nepaliko knygų, laiškų.

Lietuvos vardas pirmą kartą prieš tūkstantį metų paminėtas taip pat ne lietuviškai, o lotyniškai. Karaliaus Mindaugo laikais kalbėta ir rašyta lietuvių kalba. Pirmoji knyga išspausdinta 1547 metais. Tai buvo Martyno Mažvydo „Katekizmas“.

Pasaulio kalbininkai seniai nustatė, kad lietuvių kalba labai panaši į jau **mirusias kalbas**. Mūsų kalba gyva. Ar mes neturime tuo didžiulis?

Mūsų kalba sudėtinga ir paprasta. Pirmiausia, ja kaip rašome, taip ir skaitome. Mūsų abėcėlėje yra 32 raidės. **Dvibalsiai** kalbai teikia dainingumo, lankstumo, žaismingumo.

Ar lengva kalbėti lietuviškai? Taip, mums, girdintiems lietuvių kalbą nuo gimimo, lengva. Kitataučiui mūsų kalba – kietas riešutėlis, nes išmokti tarti balsius, dvibalsius, o paskui – taisyklingai **kirčiuoti**, išmokti gramatikos yra be galo sunku.

Zigmas Vitkus „Aš – lietuvis“

2. Kodėl sakoma, kad lietuvių kalba yra mūsų gyvenimo dalis?

3. Kada pirmą kartą paminėtas Lietuvos vardas?

4. Kuo sudėtinga mūsų kalba?

5. Paaiškinkite posakį „Mūsų kalba yra gyva“.

Žodynas

Mirusi kalba – jau neįvartojama kalba.

Dvibalsiai – kartu tariami du balsiai.

Kirtis – skiemens garsinis paryškimas.

1.1 Pravėrus kalbų skrynią

6. Perskaitykite faktus apie lietuvių kalbą ir aptarkite, ką naujo sužinojote.

Apie lietuvių kalbą

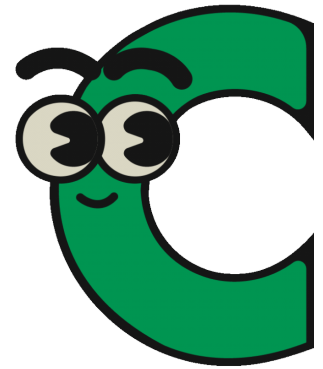
- Lietuvių kalbą savo gimtąja laiko daugiau kaip 3 mln. žmonių, gyvenančių įvairiausiose pasaulio šalyse.
- Skirtingose Lietuvos vietose lietuvių kalba skiriasi. Regionuose kalbama tarmiškai.
- Lietuvių kalbos žodyne yra apie 11 mln. žodžių.
- Lietuvių kalbos žodyną sudaro 20 storų knygų – tomų.
- Mažiausią lietuvišką knygą, skirtą Lietuvos tūkstantmečiui, sukūrė Vilius Užtupas. 64 puslapių knygelė nesveria nė pusės gramo. Jos aukštis – 1 cm.

Žodynas

Regionas – gyvenamoji vieta.

Tarmė – kalbos rūšis.

Kaitymas – keitimas.

7. Užrašykite įdomiausius teiginius ir pristatykite draugams.

